

**Caso Comunidades Indígenas miembros de la Asociación Lhaka Honhat
(Nuestra Tierra) vs**

Argentina

Sentencia del 6 de febrero de 2020 (fondo, reparaciones y costas)

Resumen oficial emitido por la Corte Interamericana.

Ti 6 ja febrero ja 'yin coop 2020 chito'lhessa ti nichí'natchaney na casco'otsja tiyish (interamericana)na lhvoy joya sheshsh'e pa nivacle ("na vanaoyin" papi nivacle tculhjane chi ti yit'essa na argentina, ca'aj pava'yivom jatshi pava yifayjanes pava 132 lhautsates napi nivacle napin yishi pava chiyitsjulhesh chiyetonjop ti chiyits julhesh ti 175 chiti 5557 ti opis ti chiyi'semey yi 'shi na yitsot'ajesh na salta, lhapeshtantofaciyesh papi yisnatesh ti "lhey 14 shi pa 55".

– papi lhe ch yit'esh papi yie ti lhava'atsha ti yivomjatshi ti yitsot'essa pava yitsates- jatajessa papi lhech yiuomjatshi pava yifayjanesh yijot'as papi lhech payie papi lhaya'ash shipa yijot'as papi lhech payie' piiesh, pa' lhoc yaash shipa yino'ot.

Co que ninaychavalhey papi tsitenas ca nasnatesh ca' nouocotes pavan yishi pava yifayjanesh yiey pava lhautsates papi nivacle yivaclhitsham na argentina tejshiin ca nomjelhvaljulh pava lhyoyiyates ca natch'aney shi ca' nasnatesh ca' nofisyatch'e pava yitso'tasch'e yivaclhitsham yi'shi ja to lh'ejop 1.1 ti opistichiyetonjop lhca'aujuji ti ley ve'lhsham pa chiyie nav'elh yitsates yitsot'asch'e(i) na' tolh'ejop 21 ti chiyoyessa ti yijo'yitso'tash'e jo, chinomeshvatsham pava yivo'e 'shch'e pa chinoqueshey jopi tca'asctanchaych'e yi'shi ja to lh'ejop na 21, ti yitsot'ajesh vatyulh ti t'acu'meshuvane napi na 'lhanishesh'in.

Lhcumjayashesh, yi'shi ja tolhejop 23,1(iii) 26shin 26. Ti opis Ti yinoochlanita nava yivoyeshch'e vatcumjayash'e yomeshvatsham yifayanesh shi pava yie'ts'ive'e shi ja (iv) tolhejop.8.1, ti cletc'oya can cu'ulhjulh ti ca'aj pa tolh'ejop yiey japi tcachasclanchaych'e-papi lhech nivacle yit'cha papi tsitenas, ti tan ca nivomjatchi pa yivo'yeshch'e tichiyoyessa ti ca'aj pava yijuyatlhavne ti nivacle jo,pa'nillecha ti piiesh pa lhaychavalhjayash shi ti vaniyitesh ti ve'lhsham shi ti to'taysha'ne ts'ive'e yi'ey pa' lhtsitenjayish yi'ey pava' lhavtsates, chiyvansh ja' tolh'ejop 3,13,16 shi' ja' 22,1 ti've'lhsham pa yi'e' lhtsitenjayish papi' nivacle yiyo'ja'a papi lhech yi'e' (tsitenas) ca' nashatesh pava' na',lhjunash'in pa'tajooj ca' natjuya pava'lhyojijates pava' yitsates.

I ca'aj pava'na, yi'eshi sasjop ca'chinaychavalh papi 'nivacle yit'esh ti ca'aj pava 'tolh'ejop ti nichinjochi'ey pava'acloj lhavtsates napi nivacle shi pa't'ajoojjo. yayjatchiin cle'e.

Cava 'tolh'ejop, papi, yi'e'pava'yitac, lhqueyesh ca'ni'nooclhe'ey.lhapeshtantofaciyesh ti 26 ja Enero ja yincoop 2012 japi t'ajooj jo. tsitenas nivacle yijutey ja t'ajooj jo, japi nivacle yiculhesh ti yit'esh.

Java tolh'e'jop ti chiyefenesh napi 132 nava 'lhavtsates napi nivacle, navan yi'shi'ja cotsja'at 14 shi'ja cotsa'at 55 napi nivacle yit'essa nava cotsjativshay yi'shi nava yitsates, shi li yi'shi'na't'ajooj jam sha'ne napi samto.yit'essa napi santo ti nintsot'ajesh nava lhjunashch'e napi yi'shi. Shi ti sasemjep can te'etsha pa na, cantsoot jatesh pa lhavoyjayashech'e. Taj ti yitesh ti ca'ay pava c'usch'e yivo'yeshch'e chinvaych'aclajach'e nooclhe'cshey pa cotsa'at. papi lhech va'neyjatsjan esh pa lhjunashch'e papi

santo pa t'ajuoj jo pa yivayjatva'ne ca' ninayjatva'ne (ca niney) jatsjaneshch'e pava lhjunashch'e que'elh lhjunashch'e, chitcavoye shjulh pava yivay jatvatjulh pan t'ajo oj, 643.000 pa'tajooj.

V yivayjatvatjulh pan t'ajo oj, 643.000 pa'tajooj. Pa lhech'e, yishi na yitso't'ajesh na uj yitsa'at (salta) shi' ti yivayjatvatjulh na Paraguay shi'na Bolivia, ca'aj jop shta na' tc'ac'esham napi nivacle ti ni'tsac'la'e'esh tolhesh'e lhapesht' ti 1629. Na' cotsja'at yi'shi napi samto jan t'aplh'qu'e ti tolhesh'e t'ajojeyshi 20.

Papi lhech yich'ayanesh'in ti lhech vani'isclanch'e ti 1991. Ja t'aplu'esh'ch'e lhacom'a pava yincopes yomjey noqueshch'e'en. Pava yit'esh 'in yichenech papi lhech yi'e, tach'anjulh pava yitso't'ajesh papi nivacle pava lhech chin'vaych'aclajch'e.

Papi tsitenas yisnatesh pava na lhjunash'in matas ca nomeshvatjulh shipa chiytsot'ajesh pan opis tichi'yasinoqui. ti 15 ja diciembre ja yincoop 1991 pa' chiyisnatesh pa' vatquisjayanach chiyi'sesh'e pa lhniscote 2609/91, papi lhech yi'ey pa yit'esha pa' lhcaanvacle ti tayojijanesht' ca ve lha'a java cotsjatis 14 shi ja 55 ca'chinasnatesh pa' ve'lha vatquisjayanach ve'lhasham pava t'iyas ca jaspaa'aj ca nicatson pava lhavtsates napi nivacle.

Ti t'onshi pa'velha yinco op , ti diciembre ja yinco op 1992 pa chiyaychavalhey nini'isclanch'e ca velha'asham lhavtsates napi nivacle.

Casco'otsjat (pava amc'oya nalhuc cascootsjat) cat'ajshi jayu papi nivacle na tolhshi vatc'oya, nava lhavtsates napi nivacle.

VI papi lhech yich'ayanesh'in ti lhech vani'isclanch'e ti 1991 ja t'aplu'esh'ch'e lhacom'a pava yincopes yomjey, noqueshch'e'en, pava yit'esh'in yichenesht' papi lhech yi'e, tach'anjulh pava yitso't'ajesh papi nivacle pava lhech chin'vaych'aclajch'e. papi tsitenas yisnatesh pava na lhjunash'in matas ca' nomeshuatjulh, shi pa chiytsot'ajesh pan opis ti chi'yasinoqui ti 15 ja diciembre ja yinco op 1991 pa chiyisnatesh pa vatqu'isjayanach chiyi'sesh'e pa lhniscote 2609/91, papi lhech yi'ey pa yit'esh pa lhca'anvacle ti tayojijanesht' ca ve'lha'a java cotsjatis 14 shi ja 55 ca'chinasnatesh pa ve'lha vatqu'isjayanach ve'lhasham pava t'iyas ca' jaspaa'aj ca' nic'atson pava velhasham pava lhavtsates napi nivacle.

Ti t'onshi pa ve'lha yinc'o op ti diciembre ja yinc'o op 1992 pa chiyaychavalhey nini'isclanch'e ca ve'lhaasham pa lhavtsaat napi nivacle casco'otsjat (pava amc'oya nalhuc casco otsjat) cat'ajshi jayu papi nivacle na tolhshi vatcoya , nava lhavtsates napi nivacle .

VII ve'lha pa chiyvan , ca nic'a aj pa ve'lha vatqu'isja yanach ca nitsotaj'esh pa' cotsja'at . ja' yinc'o op 1993 papi lhech'e ve'lhasham tanch'anjayesh ti 1995 chinfac'le'em yijutey pava napu esh pu'janaeyshi yitso't'ajesh yi'shi pava lhech cotsjatis . 14 shi pa 55 yi'shi pava lhavtsates napi nivacle pava yitsates chiyu'esha .

I. ja yinc'o op 1995 to lhech'e ti chiyisnatesh na yi'jotshi vatp'ape'e ja jive'cla septiembre, ja lhech yinc'o op na vatp'o ope'e yichenesht' tatshta nava lhavtsates napi nivacle ja lhe'ch lhcaanvacle salta lhavo lhecht'aplu. ti yit'esh ti yaychavalhey ti yachajem ja yu na cotsjaat. vatp'ape'e vaca (lhesh ti 1996 Pa nintoya ja'tajesh) nichinanfac'le'em nava lhaustate. Lhama taj pava opis tinifac , pa lhca'anvacle ti tolhsha'am ja vatquisjayanach 461 ti 1999 japi lhech yijutey java lhj'uc'acch'eshane jo to tolha ja' cotsja'at 55 japi nayi'e in shi ti chiyitsju lhesh japi lhech yi'e yishi ja lhech'e ja diciembre ja yinc'o op 2000 vooy ja vanc'atsonjat yan'e ti yachajem jayuja na cotsja'at 55 yachajem pava t'iyasesht' ja cotsja'at

java yitsates , nauoqu'e chitc'avoy julh , teya na casco'otsjat lhayaash ti noque chiyisnatesh ni' chiyeton na' cotsja'at 14 nalhech ve'lhasham cotsja'at shi pav'elh tolh'ejop .

II yicheshch'e pava yincopes pa tajuushi, vatcumjayash lhavos papi lhech'e papi t'ajo'oj jop, pa lhacumjayash yi'ey pa lhco'otsjat lhech ti yitsjuulhshi shi ti yi'sey ts'ive'e pava yi'vayjatuane pa cotsja'at, taj ti ompa ca' nite esh pa lhjunash. she papu ca' nicuulhjulh na yitsot'ajesh na cotsjashta lhjunash ca' chincatsonjat. ti ve'lheesh cum ti yomja ja casco'otsjat .

Ja marzo ja yinco'op 2000 lhechesh ti yichfach'e'e ja tajesh jojeclay ompa na'a'an yi'e ja chiyishes'e 461. ti 23 ja octubre ja yinco op 2005 ja lhca'anuacle'esh na salta to' lhech'e ti nayjatuane pava niy'osesh'in papi nivacle, yuqu'e'en cotsja'at rivadavia, chiyit'esh ti "chiyachajem jayu nava cotsjotis navan opis ti chiyetonech nava 55 shi na 14 napin yi'shi" "pa 98% papi yuqu'e pa' yijo ti' yuqu'e.

III ve'lha vatc'ayashuane ti 14 ja marzo ja yinco'op 2006 shi'na casco'otsjat shi'ja lhca'anvacle na yitsatiyish yiuoych'e lhc'achi' ti ca'aj nava lhautsates napi nivacle. 400.000 pa t'ajo'oji yiclo pa yishi' nava cotsjatis 14 shi pa 55 isjop ca' chintoyeshey ca' ve'lha'a pa lhqu'isjayanach nava lhautsates napi nivacle chi'nachajua'ne cava' yentaj, lhapesesh noque t'ajo'oj 530.000 pa t'ajo'oji yiclo.

Pa tatsha ti yitoych'e lhapesesh ti yisnatesh ti octubre ti 2007 yi'shi na casco'otsjat shi' ti opis ti yiva'clhitesh na t'ajooj jam napi samto.

Lhech t'a'plhu'que pa lhech jivecla pa lhca'anvacle salta lhauo vanijotjatesh cava yivoych'e lhacachi ja vatquisjayanach 2786/07 yishi' ja octubre ja yinco 'op 2008. na yitsa'at yaychavalhey pa ve'lha japi yitoyesha'ne ca' nachajem pa ve'lha sham vatqu'isjayanach lhja lhavoque'esh tantso'otjayesh (UEP) jan opis ti chiyisnatesh ti 2005 ca' chinchesh nauo qu'e cotsjatiushay nava yichesh yincopes .

IV ca'aj pa yisnatesh shi pa lhc'ayashuanejop c'a jaspa niuoych'e lhacachi' pava yishi lhautsates papi nivacle, shi'na t'ajoj'eshamshane napi samto, ta ca lhanfanasha ca' chincatsonjat nava cotsjatiushay ti 25 ja Julio ja yinc'oop 2012 ja lhca'anuacle ja salta, yiuayjatshi ja chiyisnatesh, 2298/12 ja yit'esh. "asnatesh pava ajuyjata pava chiyachajch'e lhayshivo tantso'otjay" (chiyachajey pa niyo'oy lh ca' chinjutey pa' yijo'jo vivo yeshch'e), 243 pa t'ajo'oji yiclo' yi' shi na cotsjat 14 shi na 55 t'ajuya pa t'ajo'ojam papi samto 400.000 pa' t'ajo'oji yiclo' pa t'ajuya pava lhautsates papi nivacle, "pa yitsot'ajesh ve'lhasham shi' pa lhquisjayanach ve'lhe'e ts'ive'e pa t'ajo'ojam.

Ti 29 ja mayo ja yinco'op 2014 salta yi'vayjatshi' ja yit'esh ja 11498/14, yi'ey yiclo 400.000 pava tiyas pava yi'shi ja cotsjatis 14 shi ja 55 pa chiyutey java 71 lhautsates napi nivacle.

Shi' ti chiytoyeshesh ti yitsot'ajesh ti opis ti vacalhesh pava lhech cotsjatiushay ti opis ti chiyitsju'lhesh na tc'aquesham napi samto , (lhe 'na ti chiyit'esh: na lhqu'isjayanach na cotsjaat uj ti'yiuo'yeshch'e chiyca'tsonjatesh napi nivacle shi napi samto) vo'oy ja' UEP , to lhesh'e yisnatshem yivaclhitemch'e suyeshi t'ajuya ca' nivaclhitsham tasinoyesh tolha pa cotsjaat shi' java cotsjatis , chi java lhjuc'acch'eshane jo, jovan opis ti chiyuan t'ajuya jova lhautsates napi nivacle shi' napi t'ajoj'eshamshane napi samto .

Taj ti joje' clay nichinasnatesh paca lhjunasha pava suyshemshi ca' jaspa nomjulh ja lhco'otsjat napi nivacle shi napi tajooj', tc'aqu'esham napi samto napin ta'c'uyey'in. Shi ti yi'ey pa cotsja'at, yi'ey pan chiychayanesh'in caaj pa nintajulhey, shi pava.

I Papi nivacle, yivoych'e lhacachi camomeshe'oya pa yitsot'ajesh ti yishi ja chiyishes'e yi ey tolh'e'jop ja 21, ja' chi 've'lhasham yitoya ti yome lhvatjulh nava lhautsates napi nivacle, na lhco'otsjatiushay. Yit'esh p'alha ti lhech yie pava lhfanishshlhavach jatajesh lhetlha t'ajuyeshi to'lha pava lhautsates napi nivacle

ca' nica'aj sh ca' nashesh jum ca' chintoyeshey ti yijo' yitsot'ajesh yit'esh papi lhech, ti yijotjat jayu nava lhautsates ca' jaspá nica'aj pa yitso't'ajesh lhqu'isjayanach yivo'yeshch'e pan yash'ape'e pe'elh nivacle shi que'elh nalhu, ja lhech yijo'tjat jayu pava yitsates, ca' c'usemuacham'in ti pi'iesh pava lhco'otsjatiushay chiyt'esh ti camameshc'oya pava yitsot'ajesh lhautsates. Noque yich'e pava yitsates ca'ajjop, chi' pava chit'acumque'en ca' chinclovalh pava yifayjanesh pava.

II yitsates ca' natcum'e, ja'tajesh pap'elh nivacle ca' nasnatesh pava ca' natcum'e, jatajesh pava ca' noyinch'e yi'ey' ca'istajajop pava lhco'otsjativshay, ja'tajesh pav'elh matas. Papi lhech nivacle, yi'shi ja chiyisnatesh ja 2786/07. ch'tija' 1498/14 navoque chi'vatpe'ya'esh yivoyeshch'eshane papi tsitenas ca' nitoyeshlhavne pa yitsot'ajesh chi' ve'lhasham yi'shi ja cotsjaat jan chi't'alha. Yit'esh ti yofisj'atemch'e janlhjunash ti ta'lha ja nalhu, napi nivacle chi' napi samto. Chi japi lhech to'lhesh'e ja 2007 lhaya'ash ti tajulhtajey c'a lhech lhjunasha c'a jaspá 'a napi lhech ca' nofisjatch'e javan lhayojijates, chi ca' nijutey napi nivacle chi napi samto pavan yitashaney'in. yit'esh lhapeshe ti uj ti tajulhtajey napi lhech ca' .

III nofisjatch'e cava lhayojijates ca' nomelhvattjulh nava lhavtsates napi nivacle, taj ti ca' ni'nujumatsenech pava camomeshcoya chi shta napi samto. Lhama, taj ti yash'ape'e, vo'oy napi lhech yi'sesh'e ti nivaclhitesh pava yisnatesh lhech pa' vatqu'isjayanach t'ajuya nava lhavtsates napi nivacle. Sequ'esh ca' nica'tajem pa lhqu'isjayanachjop pa cotsja'at. Ja' to'lhesh'e ti nachan, 28 java yincopesh'e, lhech to'lh'e ti to'lhesh'e ti uj ti nachan jum, ca' chinantofa'acsha jo, pa yitsot'ajesh lhco'otsjat, taj ti lhetipa'esh ti lhjunashjulh pava ti chiyp'o'e. pa' tantso'otjay cotsja'at, ompa lhqu'isjayanach 'a can juyjata yomeshvatsham nava' yitsates, lhaya'ash ti ni'chini'is sham na cotsja'at, napi samto lhetipa'esh ti' yishi na cotsja'at jojecla'y. napi tcaasclanchaych'e, va'neyjatsanesh na Argentina, ompa ca' ve'lha'a ca'nitso'tajesh ca' nivayjathavne jo.

IV.Pa' camomeshcoya pa' yitsot'ajesh yitsa'at, pava ca' nasnatesh taj ti ni'nooc pa vatyojijjat, chiyisnatshem nova' yitsates ti amjop pa ve'lha'a ca' ni'vayjatjulh jo, can p'o'ape'e na lhco'otsjatiyish papi nivacle, yit'esh papi lhech'e ta te'jeshi'in ca' camome'eshc'oya pa' yitso't'ajesh yie'y pa yitsaat, ca' nomjelhvattjulh ca' camome'eshc'oya ca' nachaych'e chi ca' chinatcumeshjulh, chi pava vatyojijates, chi ca' nofisjatch'e pava comomeshe'oya chinasnatesh pa vatqu'isjayanach nanshi' pava t'onash nava vatyojijates pava isisch'eshane, jaspá nofish'e java camomeshe'oya yitsot'ajesh cotsja'at. Palhecheesh, papi lhe'ch yo'olhjon'in na tolh'ejop 21 na velhasham, na yamelhvattjulh cava tolh'ejop tsi've'e ja 8 ja 25 ja 1.1 sh'ja 2.

V papi lhech yi'e pa yoj'eshane pa yitsaat. Taj ti na vatp'oape'e yit'esh napi lhech, chiyisnatesh yaj ca' chinclo valh papi natolhshii'n nava lha'utsates napi nivacle, nayie yashesh ti tajulhey lhena'a na Argentina yoolhjan'in ca' comomeeshc'oya pa yitsot'ajesh chi cani cat'ajop pava vatavtsates chi' ti ninofisjatch'e java tolh'ejop ja 21 shi' ja 23 vatuelhayasham ti chiyameshvattjulh, ja tolh'ejop 1 shi na 1 shta tolhsha am ja chivelhasham.

B camomeshc'oya pa yi'e ti vatsjan, pava lhac'os ya'ash ti acloj, pa yinoot jaspá monlhaa papu jaspá natcum'in.

Nich'a velhe esh ti caaj jop japi lhech vaneyjastjanesh ti camameshc'oya yi'ey pa yi'e ti vatsjan, pa lhoc uj ti ya'ash pa yinoot t'ajuya ca' chinatcumesh in, chinfac ti apis ti chinfacshi ja t'apluhuqe' jan to lh'ejop ja 26 tolha na vatvelhajayasham yi'e na cascootsjatiyish fiyatjulh. Papu lhech nivacle yit'esh ti vaneyjatsjaneshja'yu ti camomeshc'uya lhayaash ti yamjatvatjulh pa tanjaju ca' chincatsonjat, vaneyjatsjanesh pava yoychavalhey ti yomvatjulh nava lhautsates napi nivacle. Yit'esh palhjunash ti nintajulhey, chi pava t'acumque'en papi samto pava vococ yanshi pava chinashclaf tsutshenlihy,

yip'ojishane nava chiy'e taj ti ca'aj pa opis ti chivatpe ya'ash panlhjunash jayu pa vatoc yi'ey nava lhavtsates napi nivacle shi pa t'ajuya pa yino'ot.

Noque chiyisnatesh niche 'esh jayu palhjunashch'e pa lhamonlhajayash napi nivacle, yit'esh yitoyish na lhmonlhajayash napi nivacle. Ti nich'e'esh palhjunash napi nivacle, navoqu'e nich'e'esh lhjunash lhaya'ash ti ca' nitoolhsha napi nivacle. Vooy papi lhech yi'e yitoya papi lhech nivacle ti yisnatesh pava matas yivomjachishane pa lhjunashch'e pava yifaYjanesh papi nivacle, taj ti ninasnatesh ampa isjop ca' chinvomjatesh. Lhayaash ti amc'oya ca nomjeysi japi lhech'e isjop shta ca nivan na Argentina ti ampa ca natvajjulh na lhcootsjatiyish nava lhavtsates napi nivacle.

Lhena'a, japi lhech'e tejshi'in ja tolh'ejop ja 26 vatvelhajayasham napi tsitenajshi na cotsja'at ca' nomjelhvatjulh ja tolh'ejop ja 1.1.

C) Acceso a la justicia. T'ajuyey japi tca asclanchaych'e.

I. Na yojesh'e shane, vooy napi lhech yit'esh, ti, yisnatesh tsive'e pa yomjeysi na casco'otsjatiyish t'ajuyjulh na chiysnatesh 461/99 (chi'tajuyeshjulh na velha vatqu'isjayanach), ti 15 ja junio ja yincoop 2004 napi lhech yits'ot'ajshi ti vanca'casclanchaych'e yishi pa yits'a'at yit'esh pa t'unaj pa vanca'casclanchaych'e salta lhavo istajjop can nasnatesh pa velha ca yivashan, taj ti coque'opis ti caaj ti pujana yincopesch'e ape'e ja 8 ja mayo ja yincoop 2007. Pa lhech jivecla, ja' vancacasclanchaych'e, salta lhavo yit'esh: tanjayu ca yishayanem ja yisnatesh shi'ja vatquisjayanach jan nachfach'e'e. ni chinvan paca velha'a pa ca' lhjunash ti talhaya'ash ti cle'tc'oya ca' chinasnatesh noque opis ti chit'ujanesh. Lhena'ana' napi lhech tsitenas tejshi'in yo'olhjon'in ca camome'eshc'oya nava yitsates jan yicheysi ja tca'asclanchaych'e tiquin pa amc'oya taj ti nipiteje'esh pa (chiyaychavalhey). Lhe'na'a ti' ni nofisjat ja tolh'e'jop ja 8.1, ja chivelhashan,ca nomjulh ja tolh'ejop ja 1.1.

IV Reparación: chiyisclansha'ne.

Papi tanch'anjayshane, yiyo'ja'a papi lhech yi'e tsitenas ca chinatsju ulh shi ca' nachajeshch'e, secl'esh ca' nishiy'a tatsha chi na chiyitsjulh'ejop pa t'ajoop 6 pava yincopes:

A. javaclhitesh nava matas isisjop, yoj'e ca' chinvenchatvatc'oya ca' chini'is sham ca' jasper chinasnatesh pa vatqu'isjayanach ca' chintoyeshey pa' cotsja'at yitsot'ajesh pava 132 (lhavtsates napi nivacle' yi'ey pa cotsja'at pa t'ajooji yiclo' 400.000 pa vatqui'isjayanach isjop ca' velha'a, pa chiyt'esh ve'lh'a t'ajuya lhac'om'a pava yitsates yif'ape'e pa tuc'a pa cotsja'at ti yivoych'e lhac'h'i nava yitsates yi'shi java yichenesh ja cotsja'at jo.

B. palha tatuach'acaj na' lhcootsjatiyish napi nivacle, nava tsutshic, chi nava vooc, yitso't'ajesh lhcloy napi yomey'in samto, pa yic'uyjey'in, japi tac'uyey'in sampto, taj ni nomjam ja lhco'otsjat java lhavtsates japi nivacle.

Nivatjutsa ca nitolhes lhau'ne jo, ca' natc'uyey Jasper ya'aj ca' chinayjat'e pa yi'e (ya aj ca' nat'u'elhfach'e'e), pa t'unaj napi samto, java vatjutsa pu'jana yincopes.

Ista'a ca' nivan java camomeshc'oya java lhavtsates napi samto yofsjatch'e, pa chiyt'esh, ista'a ca' nasnatesh ca natjuya pa yi'e ca nica't'ajshi pa lhco'otsjat pa' lhacavcalhech.

II. Yit'esh napi l hech: cachit'ujanesh ve'lha lhjunasha paca chinasclantanjshana'ne taj ti chiyoji'sha na Argentina.

1 ya'aj ca' nasnatesh pa chivatpeya'esh, pa' vatcumjayas jatajesh lhpa chinfac yi'shi na lhcootsjat nava lhavtsates napi nivacle, jatajesh lhayaash ti yivomjachijayu, ti jojiclay nichinasnatesh ca chintoya ca chinclovalh java lhautsates napi nivacle' yi'ey pava yitsota'jesh yifayjanesh.noque' chiyclovalhche' canalhche taja ti jojeclay nintolhesh'epa vatcamjayash,lhetaje'esh ca natcu'umjulh seel'es ca nitoyche' pava yaychavalhey nava yitsates ,ja'spa ya'aj ca' naychavalhja'mat'tan'in ja'tajesh ya aj ca' ojte'em , pava yitsates istaa' ca natcu'umjulh lhac'oma' cava chinfac isisjop jaspera chintoych'e cava chinfac'in pa chinoque'esh pava na yi'e'in matas jan yit'esh japin l hech yit'esh javan chit'ujanesh.

II. papi l hech yie' ista'a ca' noqueshey japi l hech pan vaney ja tsjanesh ca nisey ,she'te' pava lehech lhjunashe'shch'e ya'ash ti o'oytes ti ampa ca natjuya pa yinoot is shi ,jatajesh pa vatoc ,ista'a ca' nasnatesh pa ca noyin jaspera chinateumeshjulh,noque lhunashch'e ma'atas ista'a ca nitolhesh'e ca nofisjach'e java yoyinch'e.

III. ista'a ca nasnatesh japi l hech'e t'aplhueshch'e jayu ve'lha yinco'op , velha ja chivaneyjatsjanesh ti chiyt'esh , shet'e java l hech shtacum'e jayu jaspera shtanch'e pa yino'ot ,jaspas tan ca sasashi ,pa jaspera nava yitsates isajop ca nicat'ajem pa yinoot isshi yojateshch'e, jaspera ya'aj ca lhelhanouqueshi ca nicoclonshinshi'in nava yitac noquee sh lhash'e capi opi opis ti vatcuclonuatsham'in, chi ca' nasnatesh nava yitsates ca jaspera ni cat'ajem paca nijuyjata pa votoc pa jaspera ni natjanshane yi'ey pava yifayjanesh.

IV. Papi l hech'e tsitenas ista'a ca shtactsoyan lhpa ca' shtuque tolha pa cascumjayash yishi na catsivstat jaspera shtafish'e pava chiyeton 4 yincopes.

V Pava chiyeton 6 jiveclas, papi lhch'e tsitenas ista'a ca' nich'ayanesh'in ti chit'ujanesh ti opis ti isshane java chiy'e ti yitsot'ajesh yit'esh ti chit'ujanesh, yisnatesh ti yistanjatesh'in java na lhjunash'in yivoyeshch'eshane java t'ajooj lhjunashech'e yashsh lhja tishjan yishi' java lhclishay napi nivacle chi' pa samto lhcli'ish.

VI. Natsju'ulh shijop cava yaclishay, jatjesh pa ca nov'e jau'elh java chisuyeshi jaspera noque'esh yi'ey pa ape'e ca natuayjulh ti camomeshc'oya ja yitsot'ajesh lhavtsates japi nivacle' javan chiychenesh isisjop.

VII. Vooy papi l hech yi'e canshayanem pa t'ajo'oj 6 jiveclas pa tajooj yamvacham lhpa peso yi'ey ja chitculhjanesh japin yichajey jan lhjunash yiesh'et'ajuyish japi t'aas clanchaych'e lhacom'a pava tiffin yi'ey pa t'ajoojam shi papi tanch'anjay yishi na cascootsatiyish.

VIII. Vooy papi l hech yie ista'a ca nachajem japi tca'asclanchaych'e java chinfac yinjot cava 6 jiveclas japi yashitjat java chiysjulhesh chiychinesh, secl'es java lhautsates japi nivacle' ca ni caaj pa yitsot'ajesh velhasham.

IV. Vooy papi l hech'e netoneyshi pa velha yincoop ni techa pa tca'asclanch'aych'e lhacom'a pava chiychenesh pava yisnatesh pa jaspera nafish'e lhacom'a cava chit'ujanesh.

IV. T'a asclanchaych'e yishi'nacascootsatiyish ti camomeshc'oya pa nivacle ca niclovalh ca' jaspera nofish'ejo pa chit'ujanesh pa ni p'o'ey, vooy papi l hech'e yofisjach'e lhacom'a cavan chiytsulhesh cavan chiyojisha ca nasnatesh.